

54-Giới Cùng Người Chưa Thọ Đại Giới Quá Hai Đêm:

Phật tại nước A-la-tỳ, lúc đó các hiền giả vào những ngày trai đến trong chùa thọ trai pháp, suốt đêm đốt đèn ngồi thiền và nghe pháp. Các thượng tọa đầu đêm tỉnh tọa, đến giữa đêm ai nấy đều về phòng mình, còn lại các Tỳ kheo trẻ tuổi và các Sa di đều ngủ trong nhà thuyết pháp, do không nhất tâm trong khi ngủ nên ngáy và nói mơ, la lớn quơ cánh tay. Các hiền giả nghe được liền nói với nhau: “Hãy nhìn xem tôn chúng này không nhất tâm trong khi ngủ”, có Tỳ kheo thiếu dục tri túc hành hạnh đầu đà nghe biết việc này tâm không vui liền đem việc này bạch Phật, Phật do nhân duyên này nhóm họp Tỳ kheo tăng rồi hỏi các Tỳ kheo A-la-tỳ: “Các thầy thật đã làm việc này phải không?” Đáp: “Thật đã làm thưa Thế tôn”, Phật liền quở trách: “Tại sao gọi là Tỳ kheo lại cùng người chưa thọ giới ngủ chung”, nhưng Phật chỉ quở trách chứ chưa kết giới.

Phật tại nước Xá-vệ, lúc đó Sa di La-hầu-la bị các Tỳ kheo đuổi ra khỏi phòng, không cho ngủ chung nên La-hầu-la đến trong phòng nhỏ bên cạnh để ngủ, không ngờ có khách Tỳ kheo đến, vị này suy nghĩ: “Trong phòng lớn ắt đã có thượng tọa ở, ta nên vào phòng nhỏ bên cạnh”, nghĩ rồi đến phòng nhỏ gõ cửa hỏi có ai không, đáp: “Tôi là La-hầu-la”, Tỳ kheo khách bảo ra ngoài, cứ như thế đi đến phòng nào La-hầu-la cũng bị đuổi ra ngoài, liền suy nghĩ: “Ta đến phòng nào cũng bị đuổi, ta nên trong nhà xí của Phật nghỉ tạm”, nghĩ rồi liền vào trong nhà xí nằm ngủ trên tấm ván. Không ngờ dưới tấm ván có hang rắn, con rắn đã bò ra ngoài trước đó, đến sau đêm trời mưa to, con rắn lại trở về hang. Lúc đó Phật bỗng nghĩ đến La-hầu-la đang nằm ngủ trong nhà xí, liền suy nghĩ: “Nếu ta không đánh thức thì La-hầu-la sẽ bị rắn hại”, nghĩ rồi liền nhập tam muội ẩn thân nơi phòng mình rồi hiện thân trong nhà xí, dùng thần lực tạo ra tiếng rỗng để đánh thức La-hầu-la rồi hỏi: “Con là ai”, đáp là La-hầu-la, lại hỏi: “Cớ sao lại nằm ngủ trong đây?” Đáp là vì không có chỗ ngủ nào khác, Phật bảo: “Hãy đến đây”, La-hầu-la liền đến, Phật dùng tay hữu xoa đầu La-hầu-la và nói kệ:

*“Con không phải nghèo hèn,
Cũng không mất phú quý,
Chỉ vì cầu đạo nên,
Xuất gia nhẫn chịu khổ”*

Nói kệ rồi dắt La-hầu-la vào phòng mình ngủ. Suốt đêm đó Phật tỉnh tọa nhập thiền thọ dụng sự tĩnh lặng của bậc Thánh, đến sáng do nhân duyên này nhóm Tỳ kheo tăng bảo các Tỳ kheo: “Các Sa di đáng thương không có cha mẹ, nếu các thầy không từ mẫn thì duyên gì được

sống, nếu chúng gặp phải ác thú hại thì đau khổ lắm. Thân tộc chúng sẽ nổi sân trách rằng: Sa-môn Thích tử chỉ có thể nuôi mà không có thú hộ”, quả trách rồi bảo các Tỳ kheo: “Từ nay vì hai điều lợi nên cho Tỳ kheo được cùng người chưa thọ đại giới ngủ chung phòng hai đêm: Một là vì thương xót Sa di, Hai là vì có bạch y đến trong chùa cũng nên cho họ ngủ. Do mười lợi nên kết giới cho các Tỳ kheo, từ nay giới này nên nói như sau: Nếu Tỳ kheo cho người chưa thọ đại giới ngủ chung phòng quá hai đêm thì phạm Ba-dật-đề.

Người chưa thọ đại giới là trừ Tỳ kheo và Tỳ kheo ni. Nhà có bốn loại: Một là tất cả đều có ngăn che, Hai là tất cả đều ngăn nhưng không che, Ba là tất cả che phủ nhưng ngăn phân nửa, Bốn là tất cả che phủ nhưng ngăn phần ít.

Tướng phạm trong giới này là nếu Tỳ kheo cùng người chưa thọ đại giới ở chung trong bốn loại nhà trên quá hai đêm thì phạm Ba-dật-đề; nếu đứng dậy rồi nằm trở lại thì tùy nằm trở lại bao nhiêu, phạm Ba-dật-đề bấy nhiêu. Nếu suốt đêm ngồi thì không phạm.

Lúc đó có Tỳ kheo bệnh, Sa di khán bệnh cung cấp mọi thứ nhưng đến đêm thứ ba thì Tỳ kheo bệnh này đuối ra ngoài, vì không có người chăm sóc nên Tỳ kheo bệnh này suýt chết. Các Tỳ kheo đem việc này bạch Phật, Phật bảo: “Nên bảo Sa di đứng bên chỗ Tỳ kheo bệnh, chớ nằm”. Sau đó Sa di vì đứng lâu bên Tỳ kheo bệnh nên té ngã xuống đất rồi ngủ luôn, Phật nói: “Tỳ kheo bệnh không phạm, nhưng nếu trong đó có Tỳ kheo không bệnh thì không nên nằm”.